LIGORII

THEOLOGIA

MORALIS

1

BX1757
L6
v.1
1832

44965

008308

1080016027

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

BEATI ALPHONSI LIGORII,

OLIM EPISCOPI S. AGATHÆ GOTHORUM,

ET RECTORIS MAJORIS CONGREGATIONIS SS. REDEMPTORIS;

THEOLOGIA MORALIS,

IN COMPENDIUM REDACTA,

ET IN DUO VOLUMINA DISTRIBUTA;

OPERA ET INDUSTRIA

ANDREÆ GALANI PRESBYTERI,

Ad usum Theologiæ Candidatorum.

EDITIO PRIMA HISPANA.

VOLUMEN PRIMUM.

SUPERIORUM PERMISSU.

MATRITI:
EX TYPOGRAPHIA VERGES.
Majus 1832.

44965
UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Valverde y Tellez

BX1757
L6
V.1
1832

Se hallará venal en Madrid en la librería de Rios, *carrera de San Gerónimo.*

FONDO [illegible]
VALVERDE Y TELLEZ

ADOLESCENTIBUS

THEOLOGIÆ CANDIDATIS

ANDREAS GALANUS.

Eorum, qui in tradenda morum doctrina versantur, alii plus æquo rigidiores sunt, alii indulgentiores. Si quis autem fuit ætate nostra, qui utrumque vitium sapienter declinaverit, & mediam viam tutus instituerit, is est profecto Alphonsus Ligorius, vir plane doctissimus, & virtutum omnium splendore ornatissimus. Ut de aliis ejus scriptis taceam, quæ multa sunt, & utilissima, ipsius Theologia Moralis, sæpius typis excusa cum aliis doctis Viris probata est, tum præsertim Benedicto XIV., æquissimo rerum æstimatori, cujus sapienti juditio nemo libenter non acquiescet. Sed cum opus istud, multis accessionibus, & dissertationibus alioqui doctissimis locupletatum in tantam molem excreverit, ut ab adolescentibus facile evolvi, & addisci nequeat, in horum gratiam visum est epitomen conficere doctrinæ Moralis, quæ in Ligorii scriptis contine-

008303

tur. In quo tamen compendio ita mentem auctoris secuti sumus, ut ipsius sensa retinentes, verba tamen, & ordinem interdum immutemus. Nec vero religioni nobis fuit, nonnulla quoque adjungere, quæ ad illustrandam auctoris doctrinam conferre possent. Ut vero brevitati nobis propositæ consuleremus, operæ pretium fuit, dissertationes aliquas omnino prætermittere, quæ ad praxim Theologiæ moralis non ita necessariæ visæ sunt, disputationes alias resecare, alias contractas dare, quas tamen, si vacat, legere quisque non sine fructu potest apud Auctorem.

Erunt fortasse, quibus noster hic qualiscumque labor inutilis omnino videatur, cum ab ipso Ligorio confectum sit Morale compendium, cui titulus est: *Homo Apostolicus*, præter *Praxim Confessariorum*, & *Institutiones practicas* vernaculo sermone conscriptas. Verum ea opuscula, ut ego existimo, Parochis, & animarum Rectoribus usui quidem esse possunt; sed studiosis adolescentibus informandis, in quorum præcipue gratiam Epitomen istam digessimus, minus quidem accommodata, & opportuna. Quare vos oro, obtestorque, Adolescentes, ut nostram utilitati vestræ consulendi voluntatem æqui, bonique faciatis. Valete.

INDEX

LIBRORUM, TRACTATUUM, ET CAPITUM PRIMI VOLUMINIS.

Dissertatio prolegomena de locis Theologiæ Moralis.................... Pag. 11

LIBER PRIMUS.

De regula humanorum actuum.

TRACTATUS I.

De Regula interna, seu Conscientia.

CAPUT I. *De Conscientia recta, erronea, perplexa, & scrupulosa*............. 36
CAP. II. *De Conscientia dubia*........... 45
CAP. III. *De Conscientia probabili*....... 52
EPITOME DISSERTATIONIS. *De usu moderato opinionis probabilis*........... 56

TRACTATUS II.

De Regula externa humanorum actuum, seu de lege.

CAP. I. *De lege, & obligatione legis in genere*............................. 70
CAP. II. *Quotuplex sit lex, & præceptum, & quis possit ferre leges*.......... 78
CAP. III. *De Acceptatione, & obligatione legis humunæ*...................... 85

CAP. IV. *De subjecto legis* 94
CAP. V. *De modo, quo servandæ sunt leges* 100
CAP. VI. *Quænam excusent a transgressione præcepti* 104
CAP. VII. *De dispensatione legis* 114
APPENDIX I. *De dispensationibus S. Pœnitentiariæ* 122
APPENDIX II. *De pribilegiis* 127
APPEEDIX III. *De prohibitione librorum* .. 130

LIBER II.

De Præceptis Virtutum Theologicarum.

TRACTATUS. I.

De Præcepto Divinæ fidei 138

CAPUT I. *De necessitate fidei* 139
CAP. II. *An liceat fidem veram negare, aut falsam profiteri* 144
CAP. III. *De vitiis fidei oppositis* 148

TRACTATUS II.

CAPUT UNICUM. *De Præcepto spei* 151

TRACTATUS III.

De Præcepto Charitatis.

CAPUT I. *De Præcepto charitatis in Deum.* 153

CAP. II. *De præcepto charitatis erga proximum* 156
CAP. III. *De odio, & dilectione inimicorum* 159
CAP. IV. *De Præcepto Eleemosynæ seu misericordiæ corporalis* 164
CAP. V. *De misericordia spirituali, seu correptione fraterna* 170
CAP. VI. *De scandalo* 175
CAP. VII. *An liceat alterius peccato cooperari* 186

LIBER III.

De Præceptis Decalogi, & Ecclesiæ.

TRACTATUS I.

De I. Decalogi Præcepto 192

CAP. I. *De superstitione, ejusque speciebus* 194
CAP. II. *De idolatria, vana observantia, & maleficio* 199
CAP. III. *De irreligiositate, ejusque speciebus* 205
CAP. IV. *De Simonia* 209
CAP. V. *De Simonia in materia beneficiaria* 218
CAP. VI. *De pœna simoniæ, & obligatiane restituendi simoniace accepta* 228

TRACTATUS II.

De II. Deccalogi Præcepto...... 235

CAPUT. I. De blasphemia, ejusque spsciebus.......................... 236
CAP. II. De juramento.................. 241
CAP. III. De obligtaione jurameiti promissorii................................ 251
CAP. IV. De irritatione, dispenesatione, commutatione, & remissione juramenti....... 260
APPENDIX. De adjuratione............ 261
CAP. V. De voto, ejusque conditionibus.... 263
CAP VI. De voti obligatione............ 269
CAP. VII. Quot modis tollatur voti obligatio............................... 276

TRACTATUS III.

De tertio, & quarto Decalogi Præcepto.

CAP. I. De obligatione sanctificandi festa. 289
CAP. II. Quænam opera in die festo præcipiantur........................... 298
CAP. III. De quarto Præcepto Decalogi: honora patrem, cet...................... 306

TRACTATUS IV.

De quinto Præcepto Deccalogi.

CAP. I. De sui occisione................. 318
CAP. II. De occisione rei, & iniqui aggressoris.............................. 322
CAP. III. De occisione innocentis.......... 329
CAP. IV. De duello..................... 334

CAP. V. De bello....................... 337

TRACTATUS V.

De sexto, & nono Decalogi Præcepto.

CAP. I. De peccatis luxuriæ non cosummatæ................................ 342
CAP. II. De peccatis luxuriæ consummatæ intra naturam.......................... 348
CAP. III. De peccatis luxuriæ contra naturam............................... 354

TRACTATUS VI.

De septimo Decalogi Præcepto.... 360

CAP. I. De furto, & rapina............. 361
CAP. II. De restitutione................ 369
CAP. III. De aliis causis restitutionis & de ordine ipsius........................ 380
CAP. IV. De restitutione pro damno illato alteri in bonis ipsius, aut in membris...... 388
CAP. V. De restitutione pro damno iilato per stuprum, & adulterium............. 392
CAP. VI. De restitutione pro damno honoris, famæ, cet............................ 399
CAP. VII. De circumstantiis restitutionis... 404
CAP. VIII. De causis excusantibus a restitutione............................... 410

TRACTATUS VII.

De Contractibus

CAP. I. De contractibus in universum..... 415
CAP. II. De promissione, & donatione.... 423
CAP. III. De commodato, præcario, & deposito.............................. 431

CAP. IV. *De mutuo, & usura* 434
CAP. V. *De titulis ab usura mutuum excusantibus* 442
CAP. VI. *De emptione, & venditione* ... 453
CAP. VII. *De negotiatione* 465
CAP. VIII. *De contractu census* 468
CAP. IX. *De cambio* 471
CAP. X. *De locatione, & conductione* 473
CAP. XI. *De aliis contractibus* 476
CAP. XII. *De contractu societatis* 485
CAP. XIII. *De tutela, & Testamentis* .. . 491
CAP. XIV. *De renuntiatione hæreditatis, & executione testamenti* 502
CAP. XV. *De iis, qui testari & hæredes institui possunt* 507
APPENDIX. *De justitia, & jure* 513

TRACTATUS VIII.

De octavo & reliquis Decalogi Præceptis.

CAP. I. *De Præcepto octavo*: Non falsum testimonium dices 524
CAP. II. *De restitutione honoris, & famæ* 534
CAP. III. *De mendatio, & de Præcepto decimo Decalogi* 540

TRACTATUS IX.

De Pærceptis Ecclesiæ.

CAP. I. *De jujunii obligatione* 541
CAP. II. *De causis excusantibus a jejunio* 551
CAP. III. *De Præcepto Ecclesiastico solveudi decimas* 558

DISSERTATIO PROLEGOMENA
DE
LOCIS THEOLOGIÆ MORALIS,
EXCEPTA EX DISSERTATIONIBUS
Fr. ANTONII ZACCHARIÆ.

—

Theologiæ Moralis locos vocamus fontes, e quibus doctrinæ morum studiosi scientiam maxime haurire possunt, ac omnino debent. Isti vero sunt Scriptura S., libri SS. PP., decreta Conciliorum ac Romanorum Pontificum, Theologorum scripta celebriorum, denique ratio naturalis in iis, quæ ad Jus naturale spectant. Quonam igitur pacto singulis hisce locis Theologus uti possit, singillatim explicabimus.

CAPUT I.

De Scripturis Sacris.

§. I.

Quotuplex sit Sacrarum Scripturarum sensus.

Triplex est Scripturarum sensus, *litteralis*, qui & *historicus* dicitur, quod in historia is ma-